

Posudek oponenta diplomové práce

Název: Urozené ženy a jejich strategie podpory jednoty bratrské v době jagellonské
(Johana Krajiřová z Krajku, Marta z Boskovic, Johana z Liblic)

Autor: Bc. Hana Milotinská

Studijní program: N7504 Učitelství pro střední školy

Studijní obor: Učitelství pro střední školy – dějepis

Učitelství pro 2. stupeň ZŠ – francouzský jazyk a literatura

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Zdeněk Beran, Ph.D.

Oponent: Doc. PhDr. Martin Šandera, Ph.D

Práci Hany Milotinské jsem si přečetl s velkým zájmem, neboť diplomantka si zvolila bezesporu zajímavé, ale i náročné téma. Pro můj úkol oponenta bylo (ve srovnání s poměrně dlouhou řadou studentských závěrečných prací) od počátku velkým ulehčením zjištění, že text je psán velmi čtivou, kultivovanou formou a postrádá i v posledních letech tak typický nešvar, jakým jsou prohřešky proti pravopisu.

Již úvodní rozbor dosavadní historiografie se povedl, není pouhým výčtem dosavadních odborných prací dotýkajících se tématu, diplomantka vystihla a správně zhodnotila jejich skutečný přínos.

Uchopení tématu a celkovou koncepci práce považuji za výborné. Diplomantka použila jako klíč k postupu analýzy společnosti z pera současníka všech tří hlavních protagonistek Bohuslava Hasištejnského z Lobkovic. Okolnosti a formu otevřeného se přihlášení Johany Krajiřové z Krajku, Marty z Boskovic a Johanky z Liblic k Jednotě bratrské tak hodnotí v kontextu tehdejší, nikoli současné mentality.

Ke kladům předloženého textu řadím schopnost nejen dobrou kritiku pramenů (byť bych v poznámkovém aparátu uvítal častější odkazy na více zdrojů v rámci jednoho poznámkového odkazu), ale především porozumění tématu a zřetelné hlubší zamyšlení nad sdělovanými fakty (na s. 23 dokonce zcela fundovaně a přesvědčivě oponuje A. Molnárovi), všemi okolnostmi, recepce tehdejší společností, postižení stavovské dimenze, která se stýkala a potýkala s konfesním rozdělením království i postavení ženy v rámci společnosti i vlastní rodiny včetně

zajímavé skutečnosti, že zbožnost se stávala důležitou formou, jak se realizovat – již od 14. století si řada literátů všímá tohoto prvku, oceňuje mj. i Tomáš Štítný ze Štítného.

Diplomantka také správně poukazuje příbuzenskou provázanost rodů, k nimž protagonistky její práce náležely, a na mocenské a majetkové spory v pozadí, zvláště v případě Johany Krajířové, jejíhož vystoupení na podporu Jednoty využil kancléř Albrecht z Kolovrat, který ve skutečnosti usiloval o Johanin majetek a zaútočit na ni prostřednictvím jejího „kacířství“ se zdálo nejsnazší. Pochválit musím i rozbor proslulého listu Marty z Boskovic králi Vladislavu Jagellonskému, v němž se odvážila panovníkův postup kritizovat.

Leč i v této práci lze najít několik slabších míst, byť nijak nepřevažují nespornou hodnotu celého textu.

Za vhodnější bych ovšem považoval psát Jednota bratrská s velkým počátečním písmenem, což vynikne zvláště v pasážích, kde pouze zkrácené označení „jednota“.

s. 10 označení, že se Johanka z Krajku rozhodla vstoupit do řádu evokuje řeholi a Jednotu bratrskou byl rozhodně nesrovnával s církevními řády ve smyslu na)ř. dominikánek či klarisek
s. 22 dva poznámkové odkazy tj. č. 101 a 102 k jediné větě, přičemž v druhém případě autorka odkazuje na svou vlastní BP bez jakéhokoli komentáře, proč tak činí, reálný důvod, např. připomínku, že tuto tezi nastínila již v BP, zde nevidím.

s. 25 nejprestižnějším zemským úřadem nebyl úřad nejvyššího hofmistra, ale jednoznačně nejvyšší purkrabí pražský, byť hofmistr byl skutečně honorován nejvíce.

s. 26 nevím, jakou velkou zásluhu měl Vilém z Pernštejna v pozici válečníka Jiřího z Poděbrad

s. 30 císařem v této době nebyl Ferdinand I., ale jeho starší bratr Karel V.

s. 35 otcem Zdeňka, Albrechta a Jana I. Kostků z Postupic byl Vilém, nikoli Václav Kostka.

s. 44 pozn. 194 opakuje se v ještě nešťastnější podobě nešvar, který jsem zmínil již ke s. 22, autorka infomaci, že členové Jednoty bratrské byli pohnáni k 27. prosinci 1507 do Prahy k „napravení“ nikoli z pramene či odborných prací českých historiků, ale ze své bakalářské práce. Osobně toto považuji za nejslabší místo celého předloženého textu.

Závěr textu mi přijde vzhledem k rozsahu celé práce naddimenzovaný a i obsahově by mu spíše slušela podoba samostatné kapitoly, byť zde provedenou komparaci pokládám za velmi zdařilou.

Překvapilo mě také, že práce zcela postrádá jmenný i místní rejstřík.

Závěr: Diplomovou práci plně doporučuji k obhajobě.

V Hradci Králové 14.1. 2019

Doc. PhDr. Martin Šandera, Ph.D.